

Mijn nieuwe tandarts, een zelfbewuste dertiger, is een doortastende dame. Zonder voorstelronde legt ze me op de stoel. Een grondige inspectie volgt en röntgencamera's draaien automatisch rondjes om mijn gebit. Diep zuchtend bekijkt ze de resultaten. Met een zorgelijk gezicht brengt ze het nieuws. Er is nogal wat mis. Eigenlijk alles. Om te beginnen zal de vulling rechtsboven binnenkort afbreken en een hoop ellende veroorzaken. Dat moet zeker een kroon worden.

Maar ze is nog niet klaar. Ze heeft een plan. In plaats van die ene kroon te maken, kan ik beter meteen het hele rijtje kiezen laten vervangen. En vanwege de beet is het verstandiger als ze dan meteen ook beneden kronen plaatst. Vanwege de symmetrie moet ze rechts en links tegelijkertijd aanpakken. Anders loop je met een scheef gezicht. En als ze toch bezig is, dan meteen ook maar, vanwege de kleur, jackets aan de voor-, zij- en onderkant. Want, geef nu toe, het is toch een rotzooitje.

Ik voel me steeds dieper in de stoel zinken. Wat mis ik opeens mijn oude Nederlandse tandarts. Een man van de oude stempel. Als iets niet per se hoefde, deed hij het niet. Een kroon? Niet als je eigen kies nog wel een tijd mee kon.

Ze laat me een aantal voor-en-na-foto's zien van patiënten. Ze hebben allemaal een balkje voor hun ogen alsof het zware criminelen zijn. Hun kaarsrechte tanden glinsteren me toe, zonder krasjes, barstjes of verkleuringen. De hagelwitte plastic glimlachen maken mij treurig.

„Is zo'n verregaand plan niet iets voor gespecialiseerde centra?“, informeer ik nog.

Vanuit Princeton, New Jersey, schrijft *Pia de Jong* over wat haar opvalt. Vandaag: in de stoel van de tandarts met een modern plan van aanpak.

Dan maar meteen alles verbouwen

ILLUSTRATIE ELIANE GERRITS

„Nee hoor“, zegt ze, „steeds meer reguliere tandartsen doen dit werk. Ik ben me er helemaal in aan het verdiepen.“ Volledig overrompeld vertrek ik.

Thuis vind ik haar plan in mijn mailbox, voor wat hier een *full mouth reconstruction* heet. De offerte heeft ze al uitgewerkt met mijn verzekeringsmaatschappij. Voor het bedrag kun je een dikke auto kopen, of misschien wel twee. Als ik alles in één keer betaal, krijg ik vijf procent korting. Ze heeft de komende vier zaterdagen vast voor me uitgetrokken.

Als ik die avond mijn tanden poets, denk ik aan alle tandartsen die zich met zorg en liefde over mijn gebit gebogen hebben. De vaderlijke tandarts uit mijn jeugd die mijn allereerste gaatje vulde en me na de poetsinstructies een handvol toffees meegaf. De tandarts uit mijn studententijd die midden in de nacht een wortelkanaalbehandeling gaf nadat ik krimpnd van de pijn had aangebeld. Mijn Amsterdamse tandarts, die zo liefdevol een anti-knars gebitje maakte. Perfect is het allemaal zeker niet, dit patchwork van grijze en witte vullingen, het resultaat van vele uren priegelen, boren en vijlen. In de ogen van deze voortvarende tandarts waarschijnlijk een ratjetoe uit lelijke tijden die dankzij de moderne techniek nu definitief voorbij zijn. Zij zou het liefst als een gewetenloze projectontwikkelaar alle oude pandjes slopen en er prefab flatgebouwen voor in de plaats zetten.

Maar het is wel mijn gebit. De barstjes, krasjes en verkleuringen vertellen het verhaal van mijn leven. Ze zijn me dierbaar.

Reacties naar pdejong@ias.edu